

**STAN SANITARNY I SYTUACJA
EPIDEMIOLOGICZNA
POWIATU CIESZYŃSKIEGO
W ROKU 2024**

Przekazuję na Państwa ręce raport będący informacją o stanie bezpieczeństwa sanitarno-epidemiologicznego powiatu cieszyńskiego w 2024 roku. Dokument ten jest przygotowywany corocznie na podstawie danych zebranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Cieszynie.

Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami: higieny środowiska; higieny pracy w zakładach pracy; higieny procesów nauczania i wychowania; higieny wypoczynku i rekreacji; zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku; higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne – w celu ochrony zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobieganiu powstawania chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych. Istotnym elementem działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej są przedsięwzięcia z zakresu edukacji zdrowotnej i promocji zdrowia. Mają one na celu realizację krajowej i unijnej polityki prozdrowotnej opartej na identyfikacji zagrożeń i podejmowaniu działań profilaktycznych i zapobiegawczych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie zakresem działania obejmuje 5 miast oraz ogółem 12 gmin. Obszar działania wynosi 730 km², na którym zamieszkuje 175200 osób.

Realizując ustawowe obowiązki w 2024 r. **objęto nadzorem 3997 obiekty. Przeprowadzono 8717 kontrole/wizytacje sanitarne oraz wywiady epidemiologiczne, pobrano do badań laboratoryjnych 1872 próbki** (badania laboratoryjne wykonywane w akredytowanych laboratoriach), **wydano 785 decyzji administracyjnych, nałożono 43 mandaty karne na kwotę 6450 zł.**

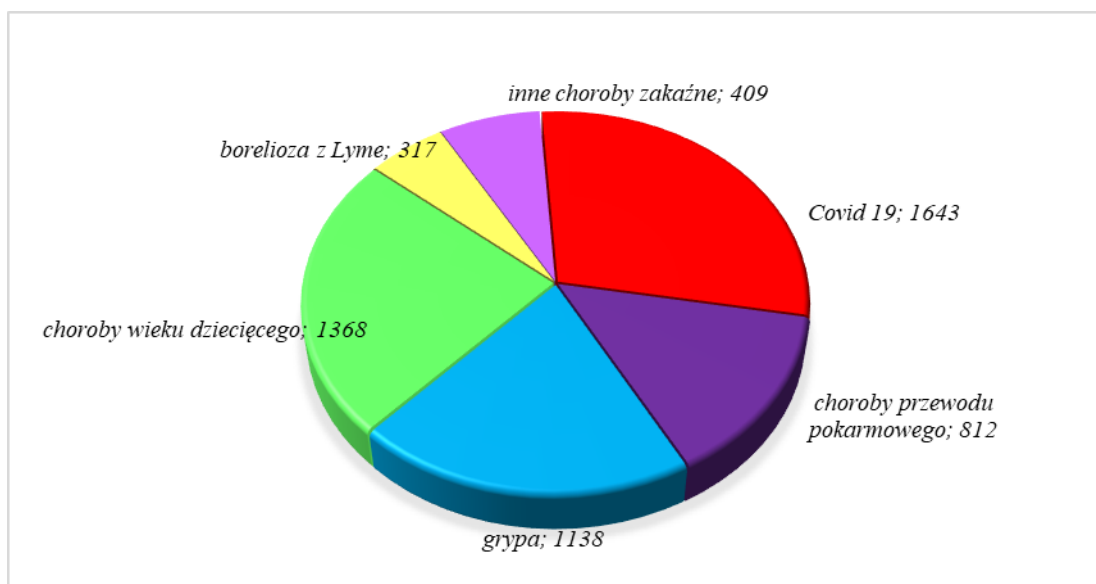
Współpraca ze Starostwem Powiatowym w Cieszynie, organami samorządowymi, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, z Państwową Strażą Pożarną i Strażami Miejskimi w znaczący sposób wpłynęła na zwiększenie efektywności działań podejmowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w zakresie poprawy zdrowia publicznego.

Bezpieczeństwo epidemiczne

W 2024 roku zarejestrowano na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi **5687** zachorowania (2023-15934) na choroby zakaźne, w tym 526 chorych wymagało hospitalizacji (9,2% przypadków). Odnotowano 13 przypadków zgonu z powodu zakażeń i chorób zakaźnych (4-Covid-19, 4-inne posocznice, 3-inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*, 1 – grypa, 1- gruźlica).

Najczęściej zgłaszanymi chorobami zakaźnymi były: Covid19 (29%), choroby wieku dziecięcego (24%), w tym ospa wietrzna -15%) i grypa (20%).

Covid-19

W 2024 zarejestrowano **1643** zachorowania na Covid-19 (w 2023–1687) (zapadalność–943/100tys.), 31 osób wymagało hospitalizacji. Z powodu zachorowania zmarły 4 osoby. Zarejestrowano 4 ogniska zakażeń SARS-CoV2 (w sanatoriach,

szpitalach). Zapadalność dla powiatu cieszyńskiego jest nieznacznie wyższa od zapadalności obserwowanej w Polsce (906/100tys.).

Grypa

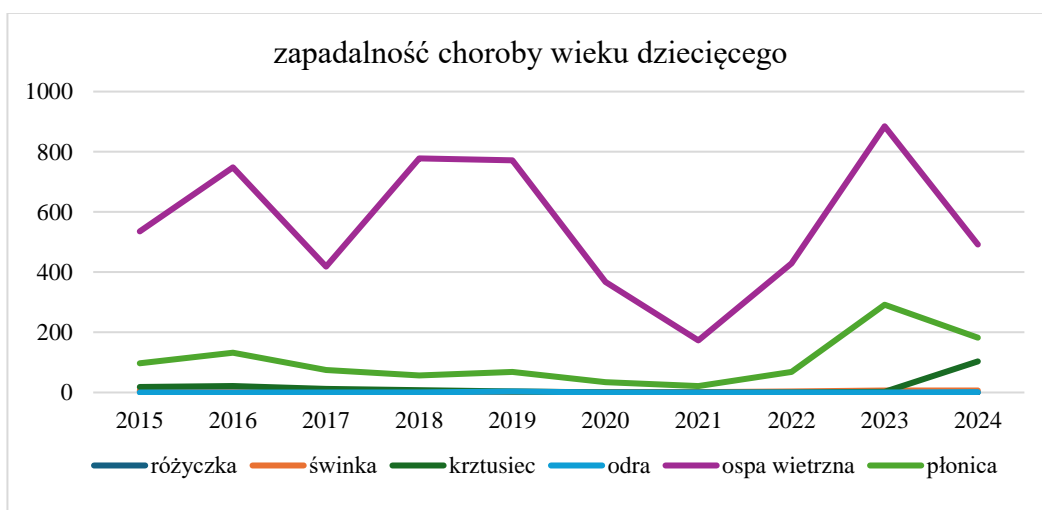
Brak możliwości porównania zachorowań na grypę z poprzednimi latami w związku z nowelizacją Programu Badań Statystycznych Statystyki Publicznej, od 30 czerwca 2023 rejestrowane są tylko zachorowania potwierdzone wynikiem testu. W 2024 roku zarejestrowano **1138 przypadków** (zapadalność-653/100tys.), 44 chorych wymagało hospitalizacji, **1 osoba zmarła**.

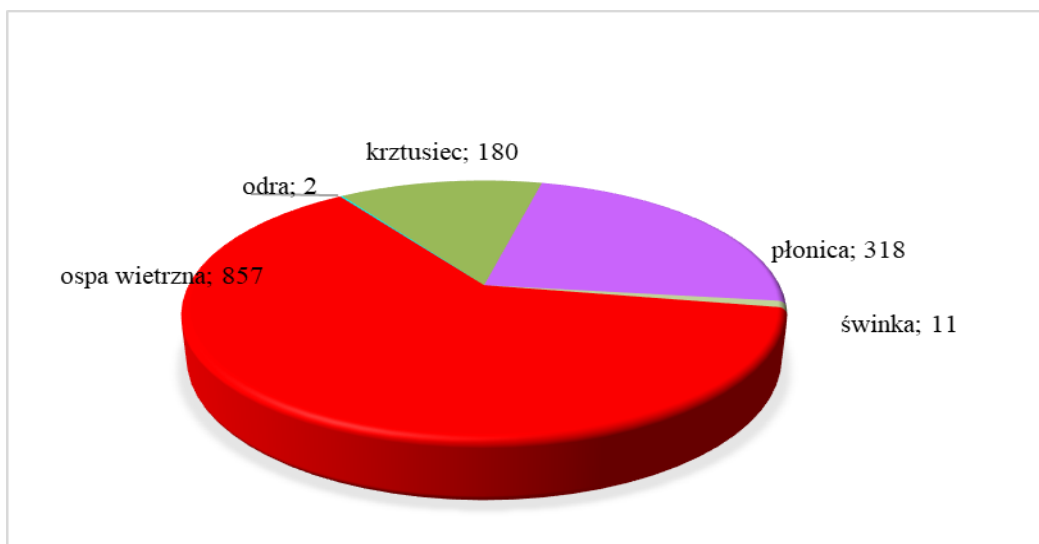
Choroby wieku dziecięcego

W 2024 zarejestrowano spadek liczby zarejestrowanych przypadków „chorób wieku dziecięcego”. Od lat najczęściej zgłaszane są zachorowania na **ospę wietrzną** (63%) oraz **płonicę** (23%). Zanotowano **znaczący wzrost zachorowań na krztusiec**, zarejestrowano **180 przypadków**, zapadalność 103/100tys. (2023-4: 2/100tys.), 17 chorych wymagało hospitalizacji. W związku niekorzystną sytuacją epidemiczną do **Programu Szczepień Ochronnych wprowadzono szczepienie dla kobiet w ciąży**.

Spadła liczba zachorowań na ospę wietrzną, zarejestrowano 857, zapadalność 492/100tys. (2023-1550; 885/100tys.).

Spadła także liczba zachorowań na płonicę, w 2024 zarejestrowano 318 zachorowań, zapadalność 183/100tys. (2022-511 zachorowań; zapadalność 292/100tys). Nadal na niskim poziomie utrzymuje się zapadalność na **świnkę** (11 zachorowań) i **odrę** (2). Nie rejestrowano zachorowań na różyczkę.

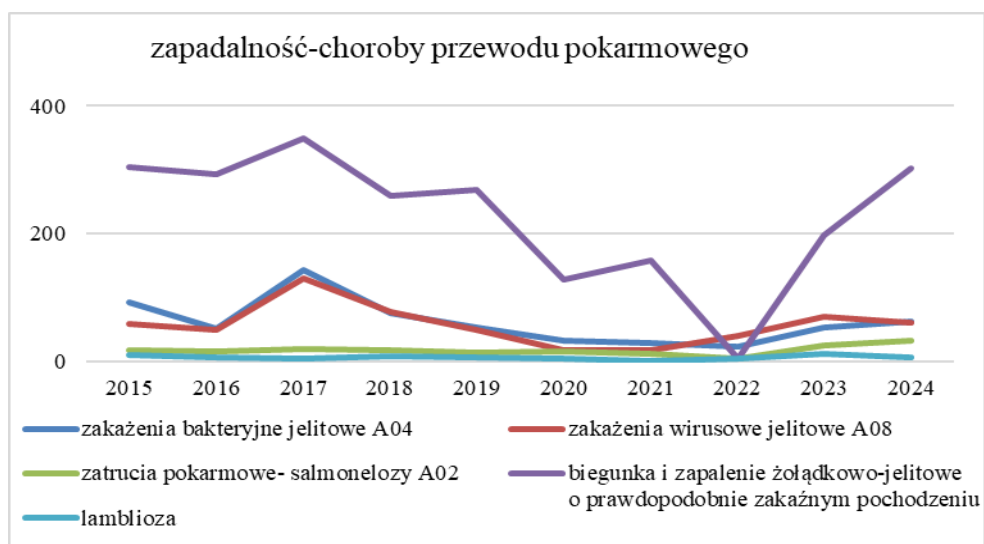
Choroby zakaźne przewodu pokarmowego

Zanotowano dalszy wzrost liczby zgłoszonych zachorowań.

W 2024 zarejestrowano **812** przypadków (2023-630) **231** chorych wymagało hospitalizacji.

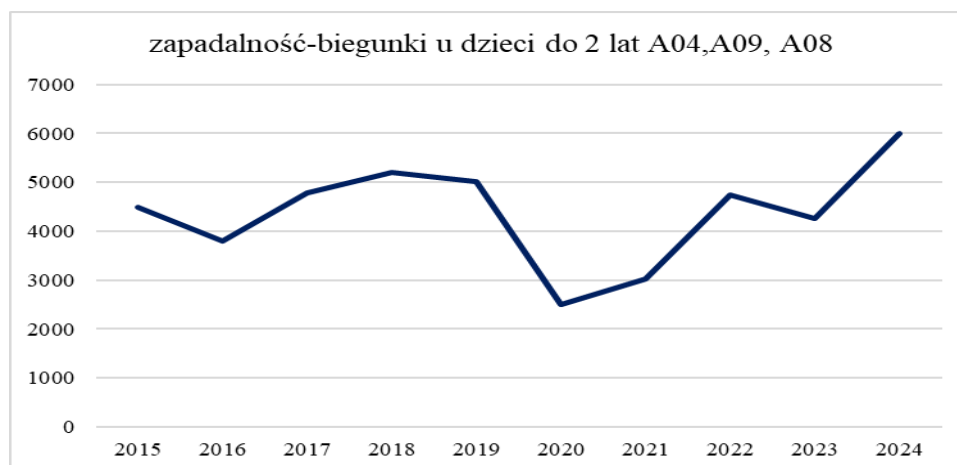
W 164 przypadkach zachorowań była to etiologia bakteryjna (najczęściej przyczyną było zakażenie *Salmonella* – 57 zachorowania, *Clostridioides difficile* – 54, *Campylobacter-14*), w 105 wirusowa (norowirusy – 24, rotawirusy – 36), w 527 przypadkach (65%) nie wykonano badań laboratoryjnych.

Nadal niepokojąca wzrasta zapadalność na salmonelozę zarejestrowano 57(44) zachorowań Zapadalność 33/100tys (2023-25/100tys).

Wzrosła liczba zachorowań na **biegunki u dzieci do lat 2**, zapadalność wyniosła 5999/100tys. (2023-4261/100tys.) Zanotowano dalszy wzrost wykonywanych badań

diagnostycznych w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych, badania przeprowadzono w 51% przypadków (w 2023-49%)

W 2024 wystąpiły 3 ogniska zbiorowych zatruc/zakażeń pokarmowych (2 – zatrucia pokarmowe wywołane przez pałeczki Salmonella (1 rodzinne, 1 żłobek), 1 – ognisko gdzie mimo wykonanych badań nie ustalono czynnika etiologicznego (goście hotelowi))

Borelioza

W 2024 roku zarejestrowano 317 zachorowań na boreliozę z Lyme, 8 chorych wymagało hospitalizacji. Zapadalność 182/100 tys. była wyższa niż w 2023 – (134/100tys.)

Wirusowe zapalenie wątroby

Zarejestrowano 2 przypadki przewlekłego wirusowego zapalenia wątroby typu C

Gruźlica

Zachorowania na gruźlicę utrzymują się na niskim poziomie, zarejestrowano 18 przypadków gruźlicy płuc zapadalność 10/100 tys. (w 2023 – 19 przypadków , 10/100tys.). Chorowali głównie mężczyźni (72%). Zarejestrowano 1 zgon z powodu gruźlicy.

Inwazyjna choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae*

Zarejestrowano 28 zachorowań inwazyjną chorobą wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, w tym 28 posocznic. Wszyscy chorzy wymagali hospitalizacji, 3 chorych zmarło.

Inwazyjna choroba meningokokowa

Nie rejestrowano zachorowań na inwazyjną chorobę meningokokową

HIV/AIDS

Z rejestru Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wynika, że w roku 2024, wykryto wśród mieszkańców powiatu cieszyńskiego **8** nowych przypadków **zakażenia HIV** oraz nie zarejestrowano zespołu nabytego braku odporności **AIDS**.

Szczepienia ochronne

Na koniec 2024 roku w rejestrze dzieci, których rodzice odmawiają poddania ich obowiązkowym szczepieniom ochronnym, było wpisanych 948 dzieci, co stanowi 2,6% dzieci objętych programem szczepień obowiązkowych (2023 roku 962 dzieci).

Szczepienia prowadzone są w 46 punktach należących zarówno do publicznych jak i niepublicznych podmiotów leczniczych.

W 2024 roku zarejestrowano **11 przypadków niepożądanych odczynów poszczeniennych**. (w 2023 – 17). Wystąpił 1 ciężki niepożądany odczyn poszczenienny. Wszyscy pacjenci wrócili do zdrowia.

Bezpieczeństwo żywności

<https://www.gov.pl/web/psse-pyrzyce/bezpieczenstwo-zywnosci>

W roku 2024 pod nadzorem PPIS w Cieszynie znajdowało się **2813** (2887) zakładów żywnościowych oraz wytwórni i miejsc obrotu materiałami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Skontrolowano **1328** obiektów, przeprowadzając **1753** kontrole.

Wydano **163** decyzje administracyjne.

Nałożono **41** mandatów karnych na kwotę **6050zł**.

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych **502** próbki, w tym **281** w ramach urzędowej kontroli, **53** w ramach monitoringu oraz **168** prób w ramach zarówno urzędowej kontroli jak i monitoringu.

Pobrano **411** prób pochodzenia krajowego, **55** z Unii Europejskiej oraz **36** próby z importu.

Kwestionowano **8** próbek (7 pochodzenia krajowego i 1 z importu):

- **1** próbka ziarna żyta, kwestionowanego ze względu na obecność ochratoksyny A,
- **1** próbka płatków owsianych bezglutenowych pochodzących z importu, kwestionowanych ze względu na obecność glutenu,
- **3** próbki posiłków dla dzieci w żłobkach, kwestionowanych ze względu na niezgodną z normami wartość kaloryczną, zawartość białka, tłuszczu, chlorku sodu oraz procentowy udział białka i tłuszczu,
- **3** próbki zmiotek i wytrzepek kwestionowanych ze względu na obecność szkodników zbożowo-mącznych.

Obiekty żywnościowo - żywieniowe

Spośród obiektów żywnościowo - żywieniowych objętych nadzorem PPIS w Cieszynie **262 to zakłady produkcyjne**, w których przeprowadzono **153** kontrole sanitarne, wydano **19** decyzji administracyjnych i nałożono **5** mandatów karnych na kwotę **1200zł**.

W tej grupie obiektów w roku 2024 r. nie odnotowano rażących uchybień.

W nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano **87** próbek do badań mikrobiologicznych i fizykochemicznych oraz badań w kierunku zanieczyszczeń biologicznych.

Kwestionowano **4** próbki pobrane w tych zakładach:

- **1** próbkę ziarna żyta, kwestionowanego ze względu na obecność ochratoksyny A,
- **3** próbki zmiotek i wytrzepek kwestionowanych ze względu na obecność szkodników zbożowo-mącznych.

Zakłady żywienia zbiorowego – „otwarte”

W roku 2024 na terenie powiatu cieszyńskiego zewidencjonowano w tej kategorii **936** (991 w roku 2023). Skontrolowano **474** zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego w tym **137** zakładów małej gastronomii.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **591** kontroli, wydano **50** decyzji administracyjnych, które głównie dotyczyły uchybień technicznych.

Decyzje wykonywane były w większości w ustalonych terminach. W 2024r. nałożono **21** mandatów karnych na kwotę **2600zł**.

Zakłady małej gastronomii

Według ewidencji pod nadzorem znajdowało się **316** zakładów małej gastronomii. Skontrolowano **137** zakładów, przeprowadzono **158** kontroli sanitarnych i wydano **14** decyzji administracyjnych.

Podczas prowadzonych czynności kontrolnych najczęściej kwestionowano analogicznie jak w latach ubiegłych:

- niewdrożenie procedur GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- niezgodne z zaleceniami producentów warunki przechowywania środków spożywczych,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny sprzętu, wyposażenia, pomieszczeń,
- brak informacji o wykazie składników, w tym alergenów produkowanych potraw.

W zakładach małej gastronomii nie pobierano próbek.

Zakłady żywienia zbiorowego – „zamknięte”

W rejestrze PPIS w Cieszynie znajduje się **388** obiektów tego typu, (385 w 2023r.), w tym **77** obiektów to domy wczasowe, **9** bloków żywienia w szpitalach (w 4 szpitalach prowadzone jest żywienie w systemie cateringowym), **10** bloków żywienia w sanatoriach (w tym 3 obiekty prowadzą żywienie w systemie cateringowym) i **32** bloki żywienia w domach opieki społecznej (w 14 z nich żywienie prowadzone jest w systemie cateringowym).

Do tej grupy obiektów zaliczają się również bloki żywienia w stołówkach szkolnych i przedszkolnych oraz żłobkach. Ponadto pod nadzorem znajdują się także stołówki prowadzące żywienie dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych i wakacji letnich.

W 2024 roku skontrolowano **218** zakładów żywienia zbiorowego typu zamkniętego z **388** nadzorowanych. Przeprowadzono w nich **283** kontrole. W bieżącym roku we wszystkich zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego wydano **40** decyzji administracyjnych. Za nieprawidłowości natury porządkowej nałożono **2** mandaty karne na sumę **300 zł**.

Stan sanitarno-techniczny tej, bardzo licznej grupy obiektów, nie budził większych zastrzeżeń. Stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości były usuwane na bieżąco, bądź w terminach określonych w decyzji.

Zakłady usług cateringowych: w rejestrze zakładów nadzorowanych przez PPIS w Cieszynie zewidencjonowano 9 zakładów usług cateringowych.

Analogicznie jak w latach ubiegłych nie zaobserwowano rażących uchybień podczas kontroli tej grupy obiektów.

Obiekty obrotu żywnością.

Znaczną grupę nadzorowanych obiektów stanowią obiekty obrotu żywnością – sklepy (**525** obiekty), kioski (**55** obiektów), magazyny hurtowe (**46** obiektów), obiekty ruchome i tymczasowe (**176** obiektów), inne obiekty obrotu żywnością (**181** obiektów), środki transportu (**80** obiektów) oraz apteki, punkty apteczne (**71** obiektów).

W 2024r. pracownicy PSSE Cieszynie przeprowadzili w nich **702** kontrole sanitarne, w tym **48** kontroli interwencyjnych, w tym podejmowanych w ramach powiadomień w systemie RASFF.

Dla obiektów z tej grupy wydano **54** decyzje administracyjne oraz nałożono **13** mandatów karnych na kwotę 1950 zł, głównie za niespełnienie wymagań higienicznych, nie wdrażanie procedur systemu HACCP.

W miejscach obrotu żywności pobrano do badań **370** próbek, które zbadano w zakresie parametrów mikrobiologicznych, chemicznych (oznaczenie m.in. mikotoksyn, metali ciężkich, pestycydów, dodatków do żywności). Kwestionowano 1 próbkę płatków owsianych bezglutenowych, ze względu na obecność glutenu.

Materiały do kontaktu z żywnością.

PPIS w Cieszynie sprawuje nadzór nad produkcją, obrotem materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością. W rejestrze obiektów PPIS znajduje się **5 wytwórni** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz **79** miejsc obrotu tymi materiałami i wyrobami.

W 2024r. zbadano ogółem **5 próbek** materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Badania przeprowadzono w kierunku migracji globalnej i specyficznej oraz znakowania. Nie kwestionowano tych wyrobów.

Przeprowadzono **9 kontroli** w zakresie oceny materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, pod kątem zgodności z obowiązującymi przepisami, nie stwierdzono nieprawidłowości.

Kontrola graniczna

W 2024r. wydano **93 świadectwa jakości zdrowotnej środków spożywczych, pochodzących z krajów trzecich.**

Ponadto wystawiono **131** świadectw eksportowych dotyczących żywności. Wydano **9 zaświadczeń** dot. eksportu środków spożywczych do krajów trzecich.

Wyrywkowo przeprowadzano kontrole bezpośrednie środków transportu, którymi przewożono importowane produkty.

W roku sprawozdawczym nie pobierano do badań laboratoryjnych prób w ramach granicznej kontroli sanitarnej.

Najczęściej kontrolowanymi produktami spośród importowanych środków spożywczych były: kwaśny węglan sodu, rogaliki, koncentrat białka sojowego i teksturowane białko sojowe.

Kontrole eksportowe dotyczyły różnego rodzaju herbat oraz w ramach uzgodnień z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Cieszynie takich produktów jak: spieniacze, zabielaćce oraz inne produkty na bazie mleka w proszku.

Bezpieczeństwo wody

Woda przeznaczona do spożycia

<https://www.gov.pl/web/gis/raport-o-jakosci-wody-przeznaczonej-do-spozycia-przez-ludzi-za-lata-2014-2016>

W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody inspekcja sanitarna wykonuje badania jakości wody oraz nadzoruje prawidłowość realizacji wewnętrznej kontroli jakości wody prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnych ujęć w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, w budynkach użyteczności publicznej, lub podmioty działające na rynku spożywczym. Badania jakości wody prowadzone są w oparciu o przepisy zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w *sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Cieszynie w 2024 r. nadzorował jakość wody pochodzącą z **35** wodociągów publicznych oraz **18** indywidualnych ujęć wody (z których woda dostarczana jest do budynków użyteczności publicznej, w ramach prowadzonej działalności gospodarczej lub przez podmioty działające na rynku spożywczym).

W 2024 roku, w ramach monitoringu jakości wody (badania własne PPIS w Cieszynie oraz badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorców wodociągowych i zarządców ujęć) pobrano łącznie **524 próbki wody** do badań. Zakres prowadzonych badań obejmował parametry mikrobiologiczne, fizykochemiczne oraz organoleptyczne. W próbkach wody pobranych na terenie powiatu cieszyńskiego

wykonano łącznie **około 13810 oznaczeń** dla **około 403 parametrów** (w tym 8 mikrobiologicznych i około 395 fizykochemicznych oraz organoleptycznych).

Pod względem mikrobiologicznym kwestionowano **10 próbek** wody pobranych w ramach nadzoru PPIS oraz **6 próbek** wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej zarządców ujęć. Mając na uwadze powyższe można stwierdzić, iż woda była **16** razy, krótkotrwale niezdatna do spożycia ze względu na niespełnienie **wymagań mikrobiologicznych**, jakim powinna odpowiadać woda przeznaczona do spożycia przez ludzi.

Badania parametrów chemicznych, fizykochemicznych oraz organoleptycznych w 2024 r. w większości nie wykazały takich przekroczeń, które mogłyby bezpośrednio zagrażać zdrowiu odbiorców. Najczęściej były to przekroczenia jednorazowe lub krótkotrwale, o niewielkim odchyleniu od normy. Ogółem w ciągu całego roku stwierdzono **przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów fizykochemicznych oraz organoleptycznych w 46 pobranych próbkach wody** (w 10 pobranych w ramach nadzoru PPIS i w 36 pobranych w ramach kontroli wewnętrznej).

PPIS w Cieszynie w 2024 r. wydał **3 decyzje stwierdzające brak przydatności** wody do spożycia oraz **5 decyzji stwierdzających warunkową przydatność** wody do spożycia.

PPIS w Cieszynie wydał również **2 decyzje stwierdzające brak przydatności** wody do spożycia w obiekcie: Pijalnia wód w Ustroniu.

W ciągu całego 2024 r. do PPIS w Cieszynie zgłoszono **134** awarie dotyczące urządzeń wodociągowych, które mogły powodować krótkotrwale przerwy w dostawie wody.

W ramach prowadzonego nadzoru nad materiałami i wyrobami mającymi kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia PPIS w Cieszynie w 2024 r. wydał **3** decyzje administracyjne (tzw. oceny higieniczne) oraz przeprowadził **5** weryfikacji materiałów i wyrobów zastosowanych do dystrybucji wody.

Powódź

W związku z wystąpieniem na terenie powiatu cieszyńskiego stanu klęski żywiołowej spowodowanej powodzią, PPIS w Cieszynie prowadził szereg działań wynikających z zaistniałej sytuacji.

W ramach prowadzonego nadzoru pobrano **43 próbki** wody pochodzące z wodociągów publicznych w celu sprawdzenia jakości wody po wystąpieniu powodzi na terenie powiatu. Przekroczenia mikrobiologiczne stwierdzono w **3 próbkach**, natomiast przekroczenia fizykochemiczne odnotowano w **5 próbkach**.

W związku z powyższym wszczęto **3 postępowania administracyjne**, które zostały w ostateczności umorzone. Wydano **1 decyzję o warunkowej przydatności** wody do spożycia, której nakazy zostały wykonane przez stronę, co potwierdziły niekwestionowane wyniki badań próbek wody przeprowadzonych przez PPIS w Cieszynie oraz przedsiębiorcę wodociągowego.

Na terenie gmin: Brenna, Cieszyn, Goleszów, Skoczów, Ustroń oraz Zebrzydowice pobrano **97 próbek wody ze studni**, które uległy zalaniu (należących do indywidualnych właścicieli). Przekroczenia parametrów mikrobiologicznych stwierdzono w **82 próbkach**, natomiast przekroczenia parametrów fizykochemicznych stwierdzono w **34 próbkach**. Po otrzymaniu sprawozdań z badań, telefonicznie oraz pisemnie informowano właścicieli studni o uzyskanych wynikach (przekazano łącznie 98 pism). Ponadto, informacje te również przekazywano pisemnie do odpowiednich burmistrzów oraz wójtów miast i gmin (przekazano 21 pism).

PPIS w Cieszynie wydał **10 komunikatów** skierowanych do mieszkańców powiatu cieszyńskiego dotyczących jakości wody w związku z otrzymanymi wynikami badań przeprowadzonymi po wystąpieniu sytuacji powodziowej. Komunikaty zostały zamieszczone na stronie internetowej PSSE w Cieszynie, przekazane przedsiębiorcom wodociągowym oraz do urzędów miast i gmin.

Na stronie internetowej PSSE w Cieszynie zamieszczono informacje dotyczące zasad postępowania w przypadku zalania budynków użyteczności publicznej i mieszkalnych ściekami bytowymi oraz informacje dla powodziarzy o wodzie przeznaczonej do spożycia (w tym sposobie dezynfekcji studni).

Oceniając jakość wody do spożycia w ciągu całego 2024 roku, pochodzącą z 35 wodociągów publicznych oraz z 18 indywidualnych ujęć, PPIS w Cieszynie stwierdził, iż była ona przydatna do spożycia przez ludzi.

Pływalnie

W rejestrze PPIS w Cieszynie w 2024 roku zewidencjonowanych było 27 pływalni (w tym 4 parki wodne): 18 krytych, 3 odkryte oraz 6 mieszanych (kryto-odkrytych). Próbkę wody do badań były pobierane ze wszystkich ww. obiektów.

Łącznie w ramach nadzoru sanitarnego, jak i kontroli wewnętrznej zarządców obiektów pobrano 2949 próbek, z czego:

- 2045 próbek z 94 niecek;
- 818 próbek z 70 systemów cyrkulacji;
- 86 próbek z 41 natrysków zlokalizowanych na terenach pływalni.

W 2024 r. pod względem **mikrobiologicznym** kwestionowano łącznie 88 próbek wody: 30 pobranych z niecek basenowych, 52 pobrane z systemów cyrkulacji, 6 pobranych z natrysków. Próbkę kwestionowano w zakresie takich parametrów, jak: ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h w 1 ml wody, liczba bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz liczba bakterii *Legionella* sp.

Pod względem **fizykochemicznym** kwestionowano łącznie 1358 próbek wody: 1123 pobranych z niecek basenowych, 235 pobranych z systemów cyrkulacji. Próbkę kwestionowano w zakresie takich parametrów, jak: chlor związany, chlor wolny, potencjał redox, utlenialność, chloroform, mętność, odczyn pH, azotany oraz Σ THM.

Z powodu kwestionowanej jakości wody na pływalniach, PPIS w Cieszynie w 2024 r. wydał 8 decyzji administracyjnych: 3 z nich dotyczyły stwierdzenia obecności bakterii *Pseudomonas aeruginosa* w wodzie wprowadzanej z systemów cyrkulacji do niecek basenowych, 5 decyzji wydano z uwagi na przekroczenie dopuszczalnej liczby bakterii *Legionella* sp. (3 dotyczyły natrysków na pływalni, 2 dotyczyły wody wprowadzanej z systemów cyrkulacji do niecek basenowych).

Nakazy decyzji, o których mowa powyżej zostały wykonane przez podmioty, na które zostały nałożone, co potwierdzono niekwestionowanymi wynikami badań powtórnych.

Miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli

W 2024 r. do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie nie wpłynął żaden wniosek od podmiotu wyrażającego chęć utworzenia na terenie powiatu cieszyńskiego kąpieliska lub miejsca okazjonalnie wykorzystywanego do kąpieli.

Bezpieczeństwo sanitarne w zakresie higieny komunalnej

Obiekty użyteczności publicznej

W ramach prowadzonego nadzoru przez Państwową Inspekcję Sanitarną kontrolowany jest stan higieniczno - sanitarny różnorodnych obiektów użyteczności publicznej, z których korzystają mieszkańcy powiatu, a także kuracjusze i turyści czasowo w nim przebywający.

W 2024 r. nadzorowano **1421** obiektów: były to szpitale, zakłady opiekuńczo – lecznicze, przychodnie, zakłady rehabilitacji leczniczej, indywidualne i grupowe praktyki lekarskie, indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek, hotele i inne obiekty noclegowe, domy pomocy społecznej, placówki zapewniające całodobową opiekę, zakłady usługowe (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu, pralnie, zakłady pogrzebowe), pływalnie i baseny, toalety publiczne i ogólnodostępne, dworce i stacje kolejowe, dworce autobusowe, obiekty rekreacyjne, cmentarze, domy przedpogrzebowe i kostnice, środki transportu i inne.

Zakłady lecznicze - na terenie powiatu cieszyńskiego opieka zdrowotna prowadzona była przez **121 podmioty lecznicze oraz 161 indywidualnych praktyk zawodowych**. Działalność prowadzona była w zakładach stacjonarnych (szpitale, sanatoria, zakłady opiekuńczo-lecznicze) i ambulatoryjnych (przychodnie, poradnie, zakłady rehabilitacyjne, opieka pielęgniarska długoterminowa domowa, laboratoria).

W omawianym okresie przeprowadzono łącznie **75 kontroli podmiotów**. Oprócz kontroli stanu higieniczno – sanitarnego obiektów, oceniano opracowane i wdrożone

procedury postępowania z odpadami medycznymi, postępowanie z bielizną szpitalną. Podejmowano działania edukacyjne w zróżnicowanych zakresach tematycznych m.in. dot. konieczności wykonywania badań bakteriologicznych w kierunku bakterii *Legionella*, właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mająca na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju *Legionella*, zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie), postępowania z odpadami medycznymi oraz bielizną szpitalną, palenia wyrobów tytoniowych.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w **3 obiektach (2 szpitalach oraz 1 sanatorium)** stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno – sanitarny, w związku z czym wszczęto postępowania administracyjne i wydano decyzje nakazowe.

Ogółem w stosunku do podmiotów leczniczych w 2024 r. zgłoszono 2 interwencje – obie dotyczyły obiektów sanatorium a osoby wnoszące zawiadomienia kwestionowały w tych obiektach zły stan higieniczno – sanitarny, obecność grzyba i pleśni, obecność insektów i gryzoni. W wyniku przeprowadzonych kontroli w jednym z sanatoriów część zarzutów się potwierdziła i wydano decyzję administracyjną a interwencję uznano za zasadną, w drugim przypadku – interwencja uznana została za niezasadna.

W czasie przeprowadzanych kontroli podmiotów leczniczych nie stwierdzano braków sprzętu jednorazowego użytku, środków dezynfekcyjnych i czystościowych, we wszystkich zakładach przestrzegano reżimu sanitarnego. Postępowanie z bielizną szpitalną również nie budziło zastrzeżeń kontrolujących. Zakłady miały wydzielone magazyny bielizny czystej i brudnej, bielizna szpitalna była prana w pralniach zewnętrznych z barierą higieniczną. W zakładach ambulatoryjnych używana była bielizna jednorazowa.

W ramach profilaktyki zachorowań na legionellozę, do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* pobrano w zakładach prowadzących działalność leczniczą **174 próbki ciepłej wody użytkowej**. Kwestionowano **18 próbek** ciepłej wody pobranych w ramach nadzoru w 8 zakładach.

W związku z prowadzonym nadzorem przez PPIS nad jakością ciepłej wody użytkowej ogółem **wydano 9 nakazowych decyzji** administracyjnych dla

8 obiektów. Ponadto wydano 1 decyzję administracyjną ze względu na kwestionowane wyniki badań ciepłej wody przeprowadzonych w ramach kontroli wewnętrznej.

Ostatecznie wszystkie nałożone decyzje uznano za wykonane – na podstawie otrzymanych wyników badań. Ponowne pobory wody, po przeprowadzonych działaniach naprawczych wykazały, że woda spełniała wymagania określone dla ciepłej wody użytkowej.

Obiekty hotelarskie oraz inne świadczące usługi hotelarskie z uwagi na turystyczny charakter terenu to obiekty w przeważającej większości prowadzące całoroczną działalność. W rejestrze PPIS znajduje się **196 obiektów (w tym 25 hoteli)** - skontrolowano 45. Podczas kontroli jednego z hoteli stwierdzono niewłaściwy stan higieniczno – sanitarny i w związku z tym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrole pozostałych obiektów nie wykazały nieprawidłowości.

Na terenie powiatu znajduje się **11 domów pomocy społecznej i 12 placówek zapewniających całodobową opiekę** (dla osób w podeszłym wieku, przewlekle chorych). Skontrolowano łącznie 14 obiektów, przeprowadzając 15 kontroli.

Dla skontrolowanych Domów Pomocy Społecznej wydano łącznie **4 decyzje** (w tym 1 prolongująca termin).

Podczas planowanych kontroli placówek zapewniających całodobową opiekę nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego oraz technicznego obiektów. Dla tej grupy obiektów wydano **2 decyzje** nakazowe usunięcie uchybień ze względu na kwestionowaną jakość wody mikroorganizmów;

W ramach prowadzonego nadzoru nad **ustępami publicznymi i ogólnodostępnymi** (ogółem w ewidencji **30** obiektów) skontrolowano **12** obiektów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego oraz technicznego. Skontrolowane ustępy publiczne utrzymane były w bieżącej czystości. Na stanie dostępne środki higieny i dezynfekcyjne. Stan higieniczno-sanitarny skontrolowanych ustępów oceniono jako dobry.

Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług – w ewidencji PPIS znajduje się **317** obiektów, w tym: zakłady fryzjerskie – **164**,

zakłady kosmetyczne – **99**, tatuażu – **4**, zakłady odnowy biologicznej – **22**, zakłady w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług – **28**.

Skontrolowano 56 obiektów, przeprowadzając łącznie **58 kontroli**. Wszystkie skontrolowane obiekty oceniono jako dobre pod względem higieniczno-sanitarnym. Nie kwestionowano również ich stanu technicznego.

Tereny rekreacyjne – w ewidencji PPIS znajduje się **29** obiektów, do których wliczono: parki, place zabaw dla dzieci, ośrodek sportów wodnych, pijalnia wód. Przeprowadzono **10** kontroli, skontrolowano - **3 place zabaw**, 6 parków.

W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Place zabaw i parki utrzymane w czystości, stan techniczny urządzeń bez zastrzeżeń. Wydano dwie decyzje administracyjne w związku ze stwierdzeniem złej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi dostarczanej odbiorcom w Pijalni Wód. Ostatecznie decyzje zostały wykonane.

Zakłady pogrzebowe, domy przedpogrzebowe, kostnice, cmentarze - w ewidencji PPIS znajduje się: **8 zakładów pogrzebowych, 8 domów przedpogrzebowych, 2 kostnice oraz 73 cmentarze**.

Przeprowadzono łącznie **11** kontroli – skontrolowano 3 zakłady pogrzebowe, 2 domy przedpogrzebowe, 2 kostnice, 4 cmentarze. W ramach kontroli zakładów pogrzebowych kontrolowano również samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich (należące do dwóch zakładów pogrzebowych) – ogółem skontrolowano 4 pojazdy (karawany).

W wyniku przeprowadzonych kontroli omawianej grupy obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości, nie wydano decyzji, nie nałożono mandatów karnych, stan higieniczno-sanitarny oraz techniczny obiektów oraz środków transportu – do przewozu zwłok oceniono jako dobry. Bieżący stan porządkowy skontrolowanych cmentarzy dobry, teren cmentarzy zadbane.

PPIS w Cieszynie nadzoruje również inne obiekty użyteczności publicznej, w tym m.in.: **obiekty kulturalno-rozrywkowe (kina, teatry, amfiteatry), apteki, baseny, galerie, obiekty sportowe, zakład karny, targowiska, pralnie, przystanki autobusowe, przystanki kolejowe, stacje paliw, parkingi i inne**.

Skontrolowano **25** obiektów, przeprowadzając łącznie **27 kontroli**.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 3 decyzje administracyjne.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny pozostałych skontrolowanych obiektów omawianej grupy – bez zastrzeżeń.

W ramach prowadzonego nadzoru kontrolowano również środki transportu. Łącznie skontrolowano 21 obiektów:

- 11 autobusów komunikacji miejskiej; autobusy są myte i dezynfekowane codziennie;
  - 3 pojazdy do przewozu chorych; samochody specjalne, oznakowane. w części przedziału medycznego zachowana bieżąca czystość, dostępne środki dezynfekcyjne;-
  - 4 samochody do przewozu zwłok; samochody specjalne, trwale oznakowane, wyposażone w środki dezynfekcyjne, rękawiczki jednorazowe oraz worki a w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok brak było miejsc siedzących;
  - 3 samochody do przewozu bielizny; samochody posiadały łatwo zmywalne, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych powierzchnie przestrzeni ładunkowej, prowadzone były rejestry mycia i dezynfekcji przestrzeni ładunkowej samochodów.
- Podczas kontroli środków transportu nie stwierdzono nieprawidłowości, ocena pod względem higieniczno-sanitarnym skontrolowanych obiektów - dobra.

Stan sanitarny zakładów pracy

Oceniając bezpieczeństwo sanitarne w powiecie nie można pominąć zagadnień dotyczących środowiska pracy, w tym:

- warunków zdrowotnych,
- przestrzegania przez producentów, dystrybutorów i stosujących chemikalia wymogów określonych przepisami prawa,
- postępowania w sprawach chorób zawodowych.

PPIS w Cieszynie obejmuje swoim nadzorem **594** zakłady pracy, w których zatrudnionych jest ok. **20 tys.** pracowników. Większość zakładów pracy będących w ewidencji PSSE w Cieszynie stanowią przedsiębiorstwa zatrudniające

do 50 pracowników - głównie prywatni przedsiębiorcy prowadzący własną działalność gospodarczą o zasięgu lokalnym.

W powiecie cieszyńskim niezmiennie przeważają zakłady należące do sektora gospodarki - „przetwórstwo przemysłowe”, zatrudniające największą liczbę pracowników. Znaczącą grupę, stanowią również zakłady należące do sekcji „handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, w tym motocykli”, a także „budownictwa”.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie **50** kontroli obejmujących różne obszary nadzorowane przez Sekcję Higieny Pracy. W szczególności oceniano warunki zdrowotne w środowisku pracy, w tym narażenie pracowników m.in. na substancje, ich mieszaniny, czynniki lub procesy o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Ponadto kontrolą objęto obszar związany z narażeniem na czynniki chemiczne występujące podczas stosowania substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie. Przeprowadzono również kontrole w zakresie prawidłowego wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych, biobójczych oraz mieszanin chemicznych.

Podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości w zakresie m.in.:

- złego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń, w tym np. niewłaściwego stanu ścian oraz sufitów,
- substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, w tym m.in. niewłaściwego oznakowania detergentu,
- braku udostępnienia na stronie internetowej arkusza danych składników detergentu,
- braku zapewnienia właściwego oznakowania substancji i mieszanin zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie,
- braku zapewnienia szczelnych, nieuszkodzonych opakowań chemikaliów stwarzających zagrożenie,
- ryzyka dla zdrowia wynikającego z oceny narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym i dodatkowego ryzyka wynikającego z palenia tytoniu oraz środków ostrożności, które powinny być podejmowane w celu ograniczenia tego narażenia,
- wymagań higienicznych, które powinny być spełnione w celu ograniczenia tego narażenia,

- konieczności używania środków ochrony indywidualnej, w tym odzieży ochronnej,
- działań zapobiegających wypadkom oraz koniecznych do podjęcia przez pracowników podczas działań ratowniczych oraz wypadków,
- wprowadzania do obrotu produktów biobójczych, w tym m.in. braku zapewnienia na oznakowaniu opakowań jednostkowych produktów biobójczych ich aktualnych numerów pozwoleń na obrót.

Wobec stwierdzanych podczas kontroli nieprawidłowości wydano **15** decyzji administracyjnych zawierających **38** nakazów.

W warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych pracuje **1248** osób, w tym niezmiennie od wielu lat większość w narażeniu na hałas.

W 2024 r. wydano **5 decyzji** o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz **4 decyzje** o braku podstaw do jej stwierdzenia. Ponadto przeprowadzono **55** postępowań, w tym dochodzeń wymagających oceny narażenia zawodowego lub przesłuchania strony pod kątem czynników szkodliwych mogących przyczynić się do powstania choroby zawodowej.

W zakresie profilaktyki przeciwdziałania zagrożeniom dotyczącym środków zastępczych podjęto następujące działania:

- wyeksponowano materiały edukacyjno-informacyjne pt. „Nowe narkotyki. Nowe zagrożenia”,
- na portalu społecznościowym PSSE w Cieszynie (Facebook) umieszczono informacje pt. „Nowe narkotyki. Nowe zagrożenia”, pt. "Ferie zimowe bez używek." oraz pt. "Nowe Narkotyki. Uwaga Rodzice",
- podczas wycieczki zimowego przeprowadzono prelekcje dotyczące profilaktyki uzależnień od środków psychoaktywnych,
- pedagogom i nauczycielom szkół ponadpodstawowych zaprezentowano założenia akcji "Nowe narkotyki. Nowe zagrożenia.",
- w ramach wojewódzkiej akcji informacyjno-edukacyjnej "Nowe narkotyki - Nowe zagrożenia" odbyło się spotkanie z przedstawicielami służb mundurowych, podczas którego omówiono dotychczasowe działania oraz dalszą współpracę dotyczącą profilaktyki uzależnień od substancji psychoaktywnych,

- przygotowano punkt informacyjno-edukacyjny w ramach akcji plenerowej pt. "Czantoria dla Twojego zdrowia", gdzie wyeksponowano plakat pt. "Nowe narkotyki. Nowe zagrożenia." oraz przeprowadzono zajęcia ruchowe w narkogoglach,
- w ramach akcji prowadzonych w obiektach letniego wypoczynku dzieci i młodzieży przeprowadzono akcje informacyjne, w ramach których odbyły się prelekcje oraz wyemitowano spoty i filmiki, przeprowadzono konkurencję w narkogoglach,
- przekazano do Urzędów Miast i Gmin powiatu cieszyńskiego pisma dotyczące akcji "Nowe narkotyki. Nowe zagrożenia.",
- we współpracy z Cieszyńskim Klubem Zdrowia zorganizowano stoisko z materiałami edukacyjnymi.

Nadzór nad kosmetykami

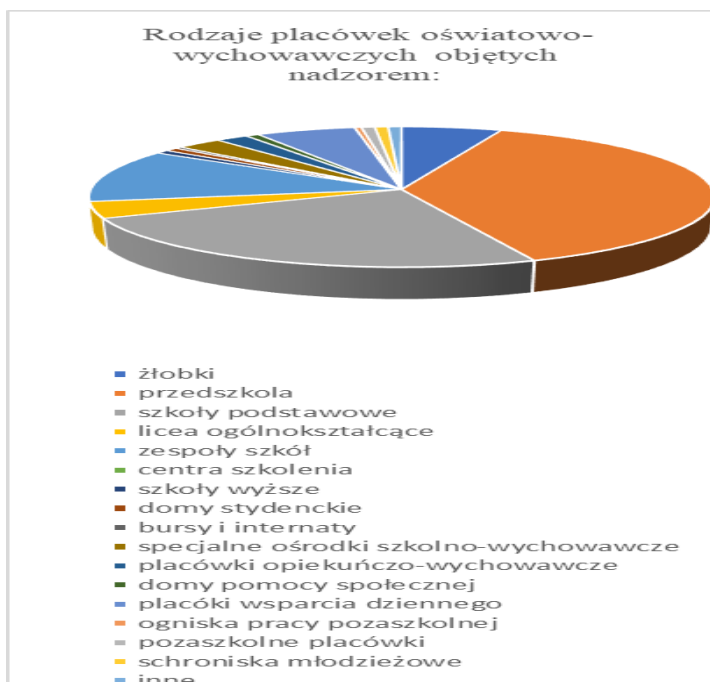

Do zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach ochrony zdrowia publicznego należy także nadzór nad bezpieczeństwem **produktów kosmetycznych** oraz nad zakładami produkującymi, konfekcjonującymi i wprowadzającymi je do obrotu.

<https://strefaurody.pl/Tanie-kosmetyki-do-makijazu-ktore-musisz-przetestowac-blog-pol-1646654504.html>

W rejestrze PPIS znajduje się **7** zakładów produkujących i konfekcjonujących kosmetyki oraz **26** obiektów obrotu kosmetykami. W 2024r. przeprowadzono **11 kontroli sanitarnych** w zakresie realizacji przepisów prawnych wprowadzania do obrotu kosmetyków oraz **4 kontrole** w zakresie wdrożenia zasad dobrej praktyki produkcji (GMP). Do badań laboratoryjnych pobrano **4** próbki. Na podstawie przeprowadzonych badań stwierdzono, że w badanym zakresie pobrane próbki odpowiadały wymaganiom określonym w przepisach.

Bezpieczeństwo Dzieci i Młodzieży

Na terenie powiatu cieszyńskiego ewidencją objęto **217** zakładów nauczania i wychowania. Zgodnie z bazą MEN w powiecie cieszyńskim zorganizowanych było **485 turnusów** wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przeprowadzono **306 kontroli** sanitarnych w **123 placówkach stałych** oraz **72 sezonowych**.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania, wychowania i wypoczynku była ocena warunków sanitarno-technicznych obiektów oraz terenów rekreacyjnych, a w szczególności:

- infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego,
- nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach,
- dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii,
- dożywiania dzieci i młodzieży,
- placów zabaw,
- zapewnienia uczniom możliwości pozostawiania w szkole części podręczników i pomocy dydaktycznych,
- przestrzegania ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- warunków realizacji profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami,

- warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

Stan sanitarny i techniczny żłobków

Objętych nadzorem w roku 2024 było łącznie **18 żłobków i klubów dziecięcych** .

W 2024 r. powstały trzy placówki, jedna nadal mała zawieszoną działalność, a jedna została zlikwidowana,. Kontrolą objęto **14** placówek, w których opiekę znalazło **231 dzieci**. Stan techniczny budynków nie budzi zastrzeżeń. W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono zaniedbań sanitarno- technicznych, a warunki do utrzymania higieny uznano za prawidłowe. Wszystkie skontrolowane placówki zapewniły w pomieszczeniach sanitarnych dostęp do ciepłej i zimnej bieżącej wody, mydła w płynie, oraz innych środków higieny. Pracownicy zostali zaopatrzeni w środki do dezynfekcji rąk i powierzchni.

Stan sanitarno-techniczny placówek wychowania przedszkolnego

W roku 2023 objęto ewidencją **81** samodzielnych placówek opieki przedszkolnej oraz **19** funkcjonujących w zespołach.

W trakcie prowadzenia nadzoru sanitarnego w 2024 roku łącznie skontrolowano **45 placówek** . W skontrolowanych placówkach opiekę otrzymało **3054** dzieci.

Szczególną uwagę w placówkach kontrolowanych zwracano uwagę na:

- warunki higieniczno- sanitarne,
- stan higieniczno- techniczny pomieszczeń sanitarnych,
- stan techniczny pomieszczeń oraz wyposażenia,
- dostosowanie mebli edukacyjnych do zasad ergonomii,
- dostępność do środków higieny,
- mikroklimat w pomieszczeniach zamkniętych.

W **9 placówkach** stwierdzono nieprawidłowości: niedostosowane do wymagań ergonomii stanowiska pracy dziecka; brak zabezpieczenia piaskownic przed dostępem zwierząt; brak osłon grzejników zapewniających ochronę dzieci przed kontaktem z elementem grzejnym, nieczynne punkty świetlne (całe oprawy lub pojedyncze świetlówki). Po wszczętym postępowaniu administracyjnym zarządzający placówkami, podjęli działania w celu wyeliminowania nieprawidłowości, co w części potwierdziły kontrole sprawdzające.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono analizy prawidłowości usadowienia przedszkolaków zgodnie z zasadami ergonomii w 9 wybranych placówkach. Oceniono

warunki antropometryczne w **16 oddziałach**, zmierzono **277 stanowisk**. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Stan sanitarno-techniczny szkół

W 2024 roku na ogólną liczbę **106** szkół wszystkich typów w powiecie cieszyńskim skontrolowano **77 (73,4%)**. W placówkach tych opieką oraz nauką objętych było **15939** dzieci i młodzieży. Złego stanu sanitarnego oraz technicznego pomieszczeń i budynków, w trakcie kontroli nie stwierdzono. W 1 placówce odnotowano w części pomieszczeń sanitarnych brak ciepłej wody przy umywalkach dzieci. W wyniku postępowania administracyjnego nieprawidłowości zostały wyeliminowane.

W **230 placówkach** wydano decyzje administracyjne, które swoim zakresem obejmowały zapewnienie prawidłowych, ergonomicznych stanowisk pracy ucznia oraz konieczność przeprowadzenia drobnych remontów w budynkach, zapewnienia ciepłej bieżącej wody przy umywalkach, zabezpieczenia grzejników centralnego ogrzewania przed kontaktem dzieci z elementem grzejnym. Stan techniczny utrzymywał się w skontrolowanych placówkach na poziomie lat poprzednich i jest sukcesywnie poprawiany.

Ergonomia w szkole

W roku sprawozdawczym przeprowadzono analizy prawidłowości usadowienia uczniów zgodnie z zasadami ergonomii w **10 placówkach**. Oceniono warunki antropometryczne w **99 oddziałach**, zmierzono **1783 stanowiska**. **Nieprawidłowości stwierdzono w przypadku 409 stanowisk pracy ucznia tj. 22,9% uczniów korzystało z niedostosowanych stolików i krzeseł. Ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych**

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W **67** skontrolowanych placówkach oświatowych (łącznie ze szkołami wyższymi) stwierdzono, że:

- 18 szkół posiadało szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- 8 szkół posiadało szkolny zespół sportowy bez boiska.

Ponadto w skontrolowanych placówkach stwierdzono, iż:

- 3 szkoły posiadały wyłącznie salę gimnastyczną,
- 6 szkół posiadało wyłącznie salę zastępczą/rekreacyjną,

- 1 szkoła posiadała wyłącznie boisko sportowe,
- 16 szkół posiadało salę gimnastyczną z boiskiem,
- 8 szkół posiadało salę rekreacyjną/zastępczą z boiskiem,
- 5 placówek nie posiadało infrastruktury do zajęć wychowania fizycznego.

Mimo iż warunki do utrzymania higieny osobistej przy salach gimnastycznych z roku na rok są coraz lepsze, dzieci i młodzież szkolna nadal nie korzystają z nich systematycznie.

Podczas sprawowanego nadzoru sanitarnego stwierdzono, iż w 26 placówkach natryski były czynne i do dyspozycji uczniów, nie odnotowano sytuacji, w których urządzenia natryskowe były nieczynne. Sukcesywnie na terenie powiatu zwiększa się baza sportowa w szkołach. W roku sprawozdawczym oddano do użytku 2 hale sportowe, w 2 placówkach zmodernizowano bazę sportową.

Szkoły, które nie posiadają wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego, organizują zajęcia w obiektach sportowych poza placówką, takich jak hala sportowa, basen czy boiska sportowe miejscowych klubów sportowych. Z hali sportowej poza placówką skorzystały 2 szkoły, z sali gimnastycznej 5 placówek, z basenu 9 szkół, a z siłowni lub klubu fitness 1 szkoła, z boisk sportowych/stadionów skorzystało 5 szkół.

Spośród 61 skontrolowanych szkół stwierdzono, że w 2 z nich, niezależnie od posiadanej infrastruktury sportowej, zajęcia wychowania fizycznego prowadzono na korytarzach.

Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Na 77 skontrolowanych szkół, w 1 nie zapewniono właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej natomiast w 76 szkołach zapewniono odpowiednie warunki, tzn. był dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. Niewłaściwy stan

techniczny oraz zaniedbania czystości i porządku nie stwierdzono w kontrolowanych placówkach szkolnych. **Niezachowane standardy dostępności do urządzeń sanitarnych stwierdzono w 9 placówkach szkolnych, natomiast brak bieżącej ciepłej wody przy umywalkach stwierdzono w 1 placówce.**

Na stwierdzone podczas kontroli uchybienia ogółem wydano 1 decyzję administracyjną. Zaleceń pokontrolnych nie wydano, mandatów karnych nie nałożono.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

W roku sprawozdawczym w powiecie cieszyńskim zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dotyczącym zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych, skontrolowano w tym zakresie **71 szkół**, w których stwierdzono, że wszystkie (100%) zapewniły uczniom warunki w tym zakresie.

Opieka medyczna w szkołach

W 2024 roku skontrolowano w tym zakresie **71 placówek** szkolnych, z czego **38 posiadało gabinety profilaktyki zdrowotnej. Gabinet wyłącznie do swojej dyspozycji (jednej szkoły) miało 36 placówek, natomiast 2 korzystały z gabinetów wspólnie z inną placówką w tym samym obiekcie.** W pomieszczeniach gabinetów nie stwierdzono złego stanu sanitarno-technicznego. Placówki nie posiadały gabinetów do świadczenia opieki stomatologicznej, natomiast poza terenem szkoły opiekę stomatologiczną zapewniono w 4 przypadkach. W dalszym pogłębia się problem braku opieki medycznej dla uczniów w szkołach z powodu trudności w pozyskaniu pielęgniarki.

Mikroklimat, zagęszczenie klas

W związku z sukcesywną tzw. pełną termomodernizacją budynków przedszkolnych i szkolnych oraz innych obiektów, związaną zazwyczaj z wymianą stolarki okiennej, jak również centralnego ogrzewania, a tym samym podniesieniem standardu placówek, mikroklimat pomieszczeń, w tym dydaktycznych uległ znacznej poprawie. Sale lekcyjne, a także inne pomieszczenia były w znacznej części prawidłowo wentylowane, utrzymywana była właściwa temperatura powietrza. Jak wykazywały protokoły z corocznych kontroli skuteczności działania przewodów wentylacyjnych kominowych i dymowych przeprowadzonych w placówkach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Jedynie w 1 przypadku, gdzie oddano do użytku pomieszczenie sali (zmiana funkcji i sposobu użytkowania pomieszczenia), stwierdzono brak wentylacji.

W związku z tym wszczęto postępowanie administracyjne oraz wystosowano zawiadomienie do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dotyczące braku w placówce stosownej dokumentacji oraz odbiorów.

Dożywianie dzieci i młodzieży w szkołach

W minionym roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie 67 szkoły. Wydawanie ciepłych posiłków przygotowywanych na miejscu prowadzone było w 49 placówkach, natomiast 10 szkół korzystało z posiłków dostarczanych w formie cateringu. W pozostałych 8 przypadkach obiady zapewnione były poza szkołą. Z obiadów (pełnych i jednodaniowych) łącznie skorzystało 4722 uczniów. W trakcie kontroli ustalono, że 5 szkół oferowało swoim uczniom możliwość wypicia ciepłego napoju (herbaty). Ustalono jednocześnie, że w 27 szkołach, funkcjonowały sklepiki szkolne. Asortyment w sklepiku spełniał obowiązujące wymagania wynikające z rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r., w 12 placówkach funkcjonowały automaty i nie stwierdzono w nich żywności niespełniającej wymagań ww. rozporządzenia.

Nadzór nad innymi placówkami

Kontrolami sanitarnymi poza żłobkami, przedszkolami i szkołami objęte są także placówki: z pobytem stałym i czasowym, wsparcia dziennego, wychowania pozaszkolnego oraz rekreacyjne. Objętych nadzorem jest **28** takich jednostek, z czego **8 skontrolowano**.

W powyższych placówkach nie stwierdzono żadnych uchybień techniczno-sanitarnych. Wychowankom i uczestnikom zajęć zapewniono pełen dostęp do węzłów sanitarnych oraz środki higieny osobistej. Stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek jest prawidłowy.

Nadzór nad warunkami wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2024 do bazy wypoczynku Ministerstwa Edukacji Narodowej zostało **zgłoszonych 510 turnusów, w tym 316 turnusów dotyczących wypoczynku letniego (wypoczywających 12062) i 169 turnusów podczas wypoczynku zimowego (5703 wypoczywających).**

W trakcie trwającego wypoczynku letniego **skontrolowano łącznie 72 turnusy, na których przebywało 2577 uczestników.** W trakcie kontroli stwierdzono, iż w 2 przypadkach nie zapewniono właściwych warunków sanitarno-higienicznych. Odnotowano 1 uzasadnioną interwencję. Podczas trwającego wypoczynku zimowego **skontrolowano łącznie 44 turnusy, w trakcie których z wypoczynku skorzystało 1938 uczestników.** W trakcie wszystkich kontrolowanych turnusów zapewniono właściwe warunki sanitarno-higieniczne, odnotowano 1 nieuzasadnioną interwencję. W roku 2024 nie wydano decyzji o zamknięciu całości lub części obiektu, w którym odbywał się wypoczynek dzieci i młodzieży.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania wzorem lat ubiegłych zorganizowany był w formie wycieczek, warsztatów, zajęć plastycznych oraz zajęć sportowych. Nadzór nad wypoczynkiem jak co roku został wzbogacony działaniami edukacyjno-informacyjnymi przy współpracy Sekcji Promocji Zdrowia na temat bezpiecznych ferii i wakacji oraz negatywnych skutków stosowania substancji psychoaktywnych.

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Zadania wykonywane przez Państwową Inspekcję Sanitarną w ramach sprawowania zapobiegawczego nadzoru sanitarnego mają charakter prewencyjny, zmierzający do ochrony zdrowia ludzi przebywających w obszarze i sąsiedztwie planowanych inwestycji. Zadania te polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych

w procesie planistycznym obszarów powiatu, opracowania projektów i realizacji różnego rodzaju zamierzeń inwestycyjnych. Przy uzgadnianiu planowanych przedsięwzięć zwraca się uwagę na to, czy zapewniono bezpieczeństwo zdrowotne przyszłych użytkowników projektowanych obiektów użyteczności publicznej, zakładów pracy w tym także placówek służby zdrowia, oświaty i wychowania.

Zadania w zakresie planowania przestrzennego realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.).

Uzgodnień dokonywano na podstawie dokumentów planistycznych (projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko) przygotowanych przez jednostki samorządowe.

Uwzględniając ww. prognozy wydano 3 opinie dotyczące uzgodnienia **projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego**. Przekształcenia jednostek planistycznych stanowiły reakcję na lokalne potrzeby mieszkańców gmin w sposób zapewniający rozwój gospodarczy (np. obsługa komunikacyjna), ochronę życia i zdrowia ludzi, ochronę środowiska naturalnego oraz ładu przestrzennego, z uwzględnieniem aktualnego stanu własności i zagospodarowania.

W przypadku jednej z gmin wprowadzono zmiany planu zagospodarowania przestrzennego dające możliwość rewitalizacji terenów poprzemysłowych (tereny byłej kopalni węgla kamiennego).

Kierunki przekształceń terenów w poszczególnych gminach.

Lp.	Gmina	Przeznaczenie terenu istniejące	Przeznaczenie terenu projektowane
1.	Skoczów	Istniejące tereny, zainwestowane, tereny zielone	Tereny usługowe (rozszerzenie lub utrwalenie funkcji terenu o możliwość realizacji obiektów o charakterze usługowym, mieszkalny, produkcyjnym). Tereny przeznaczone pod układy komunikacyjne (drogi publiczne klasy głównej, zbiorczej i lokalnej). Nowe tereny mieszkaniowe ok. 13 ha
2.	Wisła	Terenu dworca kolejowego	Utrwalenie obecnej funkcji z możliwością rozbudowy poprzez utworzenie terenów integrujących planowane funkcje transportowe (centrum przesiadkowe) z kontekstem urbanistycznym i historycznym, przy uwzględnieniu zapisów dotychczas obowiązujących planów i studium.

Lp.	Gmina	Przeznaczenie terenu istniejące	Przeznaczenie terenu projektowane
3.	Zebrzydowice	Tereny byłej kopalni węgla kamiennego „KWK Morcinek”	Rewitalizacja terenu poprzez stworzenie obszaru aktywności gospodarczej. Obszar ten będzie składał się z obiektów usługowych, produkcyjnych, usługowo - produkcyjnych, magazynów, hal oraz instalacji odnawialnych źródeł energii w postaci paneli fotowoltaicznych.

Na terenie powiatu cieszyńskiego w większości obowiązują ustalenia planistyczne określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. W przypadku kilku gmin, niewielkie obszary rzędu kilku do kilkunastu procent podlegają jeszcze procedurze planistycznej związanej z wprowadzeniem lub zmianą ustaleń dotyczących planów miejscowych (dostosowanie ustaleń obowiązujących planów przestrzennych do aktualnych przepisów, zmiany w planowaniu przestrzennym na wniosek inwestorów indywidualnych, powiększenia obszarów). Wyjątkiem jest gmina Ustroń, w której plan przestrzenny został uchylony i obecnie nadal trwają prace nad sporządzeniem projektów dla wybranych fragmentów i jednostek planistycznych. Część terenów jest już objęta planem miejscowym, lecz stanowi to nadal niewielki fragment obszaru gminy. W porównaniu do roku 2023, ilość opinii dotyczących projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zmniejszyła się o ok. 70%.

W porównaniu do roku 2023, ilość opinii dotyczących zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozach oddziaływania inwestycji planistycznych na środowisko kształtowała się na podobnym poziomie (14 uzgodnień).

Kierunki polityki planowania przestrzennego w gminach stanowią kontynuację ustaleń istniejących planów miejscowych z ewentualnym rozszerzeniem funkcji podstawowych dla danego obszaru (zajęcie terenów rolnych – zielonych, wydzielenie terenów rekreacyjnych, mieszkaniowych).

Opinie sanitarne dotyczące uzgodnienia warunków do „**decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach**” dla konkretnych inwestycji wydawane były w zakresie dotyczącym:

- określenia konieczności przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania inwestycji na środowisko, w myśl ustawy „o udostępnianiu informacji o środowisku...”,

- uzgodnień szczegółowych warunków, związanych z realizacją przedsięwzięć, na podstawie opracowanych raportów – uzgodnienia do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach”.

Na podstawie analizy wydawanych opinii i uzgodnień w 2024 roku ilość zajętych stanowisk kształtowała się na podobnym poziomie w stosunku do roku 2023. Wydano 14 opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko. Ilość uzgodnień warunków do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” zwiększyła się o ok. 60% (5 opinii). Dla jednej inwestycji warunki do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” uzgodniono negatywnie (zakład przetwarzania odpadów). Należy zwrócić uwagę na zainteresowanie inwestycjami dotyczącymi gospodarowaniem odpadami (punkty przetwarzania odpadów, miejsca gromadzenia). W pojedynczych przypadkach wydawano opinie dotyczące inwestycji o charakterze produkcyjno-magazynowych oraz rolniczym (rozbudowa gospodarstwa rolnego, zwiększenie ilości DJP).

Planowane inwestycje warunkowano właściwą gospodarką wodno-ściekową oraz prawidłowym postępowaniem z odpadami i to zarówno na etapie budowy jak i eksploatacji. Uzgodnienia warunków do decyzji „o środowiskowych uwarunkowaniach” wydawano przy uwzględnieniu ograniczenia oddziaływania inwestycji w zakresie uciążliwego hałasu - tereny chronione, a także ochronę powietrza na tych obszarach, przed zanieczyszczeniami powstającymi w procesach technologicznych. Nie odnotowano informacji na temat protestów społecznych dotyczących realizacji inwestycji oddziałujących na środowisko.

Organy PIS mają za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstawania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji projektowych nowych i modernizowanych obiektów, w których przebywać będą ludzie.

Podczas weryfikacji rozwiązań projektowych w szczególności zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń i ich wykończenie, systemy wentylacji oraz warunki

socjalno-sanitarne personelu. Dodatkowo przy opiniowaniu bardzo istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego oraz warunków pracy w zakładach odgrywa prawidłowe **zaprojektowanie obiektu**, z uwzględnieniem przewidzianej technologii produkcji, a także obowiązujących w tym zakresie przepisów. W grupie obiektów ochrony zdrowia, w celu stworzenia prawidłowych warunków dla pacjentów, niezbędne jest zastosowanie odpowiednich rozwiązań projektowych, aby spełnione były wymogi dotyczące właściwego usytuowania pomieszczeń, z uwzględnieniem istniejącego i projektowanego zagospodarowania terenu oraz warunków do udzielania świadczeń zdrowotnych. Dodatkowo równie ważne jest dotrzymanie odpowiednich warunków techniczno-użytkowych pomieszczeń tj. powierzchnia gabinetów, wysokość, warunki oświetlenia światłem naturalnym oraz wentylacja.

Wśród inwestycji, będących przedmiotem uzgodnień, wyróżnić można:

- Cmentarz w Bąkowie (rozbudowa).
- System wentylacyjny w budynku przychodni lekarskiej w Skoczowie.

Nie opiniowano projektów dotyczących obiektów służących przeciwdziałaniu skutkom pandemii wirusa COVID-19.

Obszar działalności związany z **dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych** dotyczył czynności kontrolnych realizowanych na podstawie dokumentacji projektowej, uzgodnień branżowych oraz dokumentów formalno-prawnych (stanowiska organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego). W trakcie kontroli 107 obiektów, w 2 przypadkach stwierdzono nieprawidłowości związane z ich realizacją, które skutkowały wydaniem opinii negatywnej. Opinie wydawano w formie pisma lub opinii sanitarnej, zależnie od nałożonego na inwestora obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego.

Przy uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów, stwierdzano nieprecyzyjność lub brak jednoznacznie określonych warunków higieniczno-sanitarnych w dokumentacji projektowej (brak szczegółowych opisów, rysunków dla projektów zmiany sposobu użytkowania, projektów technologicznych).

Kontrole wykazały także, że obiekty ochrony zdrowia (obiekty ochrony zdrowia) były lepiej przygotowane do kontroli w porównaniu do lokali gastronomicznych i zakładów fryzjersko-kosmetycznych (wyposażenie, stan techniczny).

Do ciekawszych obiektów będących przedmiotem kontroli zaliczyć można:

- Budynek przedszkola usytuowany w Jaworzynce.
- Budynki sanatoryjne "Narcyz", „Kos” w Ustroniu.
- Park handlowy w Ustroniu.
- Budynek administracji, oświaty i opieki społecznej w Bażanowicach.

Analizując zagadnienia związane z działalnością nadzoru zapobiegawczego w ujęciu statystycznym do roku poprzedniego, należy podkreślić iż nastąpiło znaczne (ok. 25%) zwiększenie ilości przeprowadzonych kontroli obiektów budowlanych. Liczba postępowań w sprawie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych inwestycji na środowisko także uległa zwiększeniu (ok. 60%) w porównaniu do roku 2023.

Skargi, wnioski i interwencje

Przyjmowanie i rozpatrywanie skarg i wniosków odbywa się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego - Dział VIII Skargi i wnioski oraz *Regulaminem przyjmowania, rozpatrywania i załatwiania skarg i wniosków, listów i interwencji składanych w PSSE w Cieszynie.*

W 2024 r. odnotowano 1 skargę, została uznana za niezasadną. Nie wpłynęły żadne wnioski.

W roku 2024 do PSSE w Cieszynie wpłynęło 7 **interwencji** (w 2023 – 45). Interwencje głównie dotyczyły bezpieczeństwa żywności oraz nieprawidłowości w obiektach wypoczynkowych lub sanatoryjnych, a także złej jakości wody

Promocja zdrowia

Głównym zadaniem działu promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest kształtowanie postaw oraz zachowań sprzyjających zdrowiu poprzez propagowanie zdrowego stylu życia i informowanie o skutkach ryzykownych działań dla zdrowia. Od wielu lat, we współpracy z Starostwem

Powiatowym, Urzędami Miast i Gmin, przedszkolami, szkołami, organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi mediami, realizujemy różnorodne inicjatywy z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, skierowane do różnych grup społecznych.

Zakres podejmowanych działań obejmował:

- zapobieganie chorobom zakaźnym oraz zakażeniom,
- promowanie szczepień ochronnych,
- profilaktykę w zakresie używania substancji psychoaktywnych, w tym tytoniu, alkoholu, narkotyków oraz, od kilku lat, dopalaczy,
- działania na rzecz zapobiegania nadwadze i otyłości oraz promowanie zasad zdrowego odżywiania,
- profilaktykę nowotworów.

trzymaj formę

na temat zdrowego stylu życia. W ramach tego programu Główny Inspektorat Sanitarny oraz Polska Federacja Producentów Żywności Związek Pracodawców zorganizowali Konkurs wiedzy o zdrowym stylu życia. W drugim

Ogólnopolski program edukacyjny „Trzymaj Formę” jest skierowany do uczniów klas VI, VII i VIII szkół podstawowych, którzy chcą zdobyć i pogłębić wiedzę

etapie konkursu nasz powiat reprezentował uczeń klasy szóstej z Szkoły Podstawowej nr 3 z Oddziałami Przedszkolnymi w Ustroniu.

-Kampania informacyjno-edukacyjna dotycząca profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, nosząca hasło „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”, ma na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat

zagrożeń związanych z tymi chorobami. W ramach tej inicjatywy zorganizowano prelekcje podczas zimowych i letnich wakacji dla dzieci i młodzieży oraz zrealizowano lekcje edukacyjne dla uczniów klas 1-3 szkół podstawowych pod hasłem #LekcjaKleszczoochrony. Dodatkowo w mediach społecznościowych opublikowano odpowiednie posty. W kampanię włączyło się 23 instytucji edukacyjnych i wychowawczych, które dotarły do 5 237 osób.

Wojewódzki program „Profilaktyki chorób nowotworowych” obejmuje także inicjatywę profilaktyki zakażeń HCV i HBV pod nazwą „Podstępne WZW”. Jego celem jest zwiększenie

świadomości wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych na temat tych wirusów, ich dróg zakażenia, objawów, skutecznych metod leczenia oraz wdrażania działań profilaktycznych, które umożliwiają wczesne rozpoznanie zakażenia. W 19 szkołach ponadpodstawowych powiatu cieszyńskiego odbyły się zajęcia edukacyjne prowadzone przez koordynatorów programu. Uczestniczyło w nich 1327 uczniów oraz 1806 rodziców.

Szczepienia ochronne stanowią najskuteczniejszą i najbardziej efektywną metodę zapobiegania chorobom zakaźnym. Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” ma na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat szczepień, skierowaną do wszystkich, ze szczególnym uwzględnieniem rodziców dzieci, osób starszych oraz podróżujących. Inicjatywa ta jest szczególnie istotna w kontekście rosnącej aktywności „ruchów antyszczepionkowych” oraz wzrastającej liczby rodziców decydujących się na odmowę

szczepienia swoich dzieci, nawet w przypadku szczepień obowiązkowych. W ramach kampanii przeprowadzono działania edukacyjne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, które dotarły do około 111742 osób głównie za pośrednictwem mediów.

W 2024 roku w województwie śląskim kontynuowano działania edukacyjne pod hasłem „**Nowe narkotyki - nowe zagrożenia**”, które zostały zainicjowane przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Celem tych działań jest profilaktyka uzależnień oraz przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się substancji psychoaktywnych wśród młodzieży, a także zwrócenie uwagi na zdrowotne konsekwencje związane z używaniem dopalaczy. Działania były skierowane do młodzieży w trakcie zimowych i letnich ośrodków wypoczynkowych, a także podczas imprez plenerowych „Czantoria dla Twojego zdrowia” oraz EXPO ZDROWIE w Skoczowie a także w mediach społecznościowych. W akcji uczestniczyło około 4824 osób.

W klasach VII i VIII szkół podstawowych kontynuowano realizację programu profilaktyki uniwersalnej zatytułowanego „**Smak życia, czyli debata o dopalaczach**”.

Program ten został opracowany z inicjatywy Ministerstwa Zdrowia oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Jego głównym celem jest dostarczenie młodzieży kluczowych informacji na temat dopalaczy oraz zagrożeń związanych z ich stosowaniem. Dzięki temu programowi, młodzi ludzie mają szansę zwiększyć swoją ostrożność oraz ograniczyć chęć nawiązywania kontaktów z tymi substancjami. **W programie wzięło udział 612 uczniów z 14 szkół podstawowych oraz 315 rodziców.**

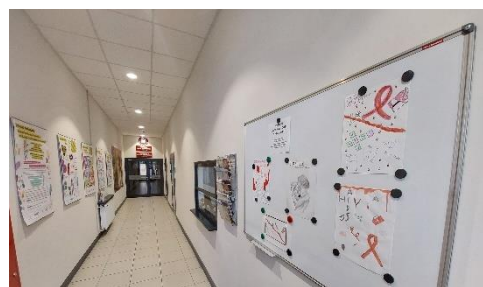
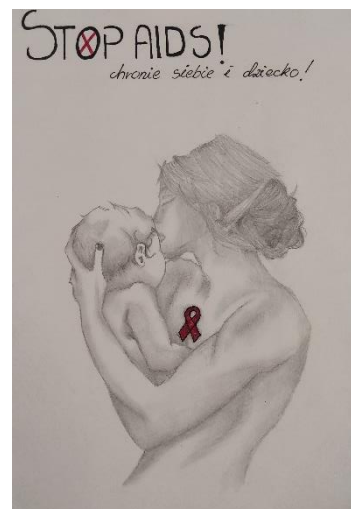
Jednym z wielu programów edukacyjnych, które mają kluczowe znaczenie w promowaniu idei niepalenia tytoniu wśród dzieci i młodzieży, jest program antytytoniowej

edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie”. Jest on skierowany do uczniów klas IV szkół podstawowych. W ramach VI edycji programu **wzięło udział 521 uczniów z 19 szkół podstawowych oraz 486 rodziców.**

Z okazji obchodów Światowego Dnia bez Tytoniu oraz w ramach realizacji programów edukacyjnych pt. „Bieg po zdrowie” i „Czyste Powietrze wokół nas” zorganizowano konkurs plastyczny pt. Każdy papieros niszczy Twoje zdrowie”. Adresatami konkursu byli uczniowie szkół podstawowych oraz dzieci przedszkolne powiatu cieszyńskiego. **W konkursie wzięło udział 8 przedszkoli i 6 szkół podstawowych. Komisja konkursowa oceniła 79 prac w dwóch kategoriach wiekowych.** Laureaci konkursu otrzymali dyplomy oraz nagrody.

Z okazji Światowego Dnia Walki z AIDS oraz w ramach wojewódzkiej akcji dotyczącej problematyki HIV/AIDS, zorganizowano konkurs plastyczny dla uczniów szkół ponadpodstawowych pt. **„Warto wiedzieć o HIV i AIDS”**. Celem tego przedsięwzięcia było zwiększenie świadomości młodzieży na temat profilaktyki zakażeń wirusem HIV oraz choroby AIDS, a także promowanie odpowiedzialności za własne zdrowie oraz tolerancji wobec osób żyjących z wirusem

HIV i chorych na AIDS. Po ocenie wszystkich nadesłanych prac, komisja konkursowa przyznała I, II i III miejsce, a także dwa wyróżnienia. Laureaci otrzymali dyplomy oraz nagrody, które zostały ufundowane przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Cieszynie. Dodatkowo, w Stacji zorganizowano wystawę prac konkursowych.

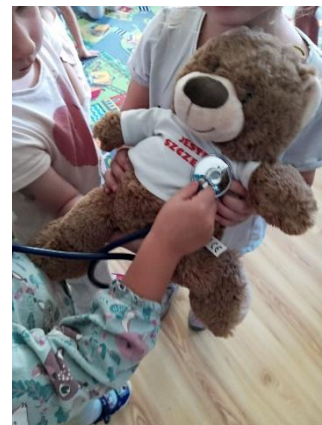
Program został stworzony we współpracy z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, a jego głównym celem jest

podnoszenie świadomości oraz wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego, a także promowanie zdrowych nawyków żywieniowych wśród przedszkolaków. W czwartej edycji programu uczestniczyło 1607 dzieci z 33 przedszkoli oraz 1442 rodziców. Materiały edukacyjne zostały udostępnione rodzicom na stronie internetowej przedszkoli.

W minionym roku kontynuowano działania edukacyjne dla dzieci w wieku przedszkolnym pod nazwą „**Klub zdrowego przedszkolaka**”, mające na celu promowanie zdrowego stylu życia wśród

najmłodszych oraz ich rodziców. Zajęcia dla dzieci obejmowały nie tylko zagadnienia związane z prawidłowym odżywianiem i aktywnością fizyczną, ale także bloki tematyczne dotyczące profilaktyki chorób zakaźnych, ochrony przed promieniowaniem słonecznym oraz rozpoznawania i unikania szkodliwych dymów, zwłaszcza dymu tytoniowego. **Do „Klubu Zdrowego Przedszkolaka” przystąpiło 42 przedszkoli. Wzięło w nich udział 2194 dzieci oraz 2345 rodziców i opiekunów.**

Co roku w Polsce rejestruje się około 50 tysięcy nowych przypadków nowotworów skóry, w tym 3 tysiące czerniaków, które coraz częściej diagnozowane są u młodych ludzi, zwłaszcza tych

regularnie korzystających z solariów. Badania społeczne ujawniają niedostateczną wiedzę na temat profilaktyki czerniaka. W odpowiedzi na ten problem, Państwowa Inspekcja Sanitarna w województwie śląskim kontynuuje realizację programu edukacyjnego „**Znamie! Znam je.**” w szkołach ponadpodstawowych. **W powiecie cieszyńskim odbyła się już X edycja programu w 20 szkołach, w której uczestniczyło 1394 uczniów oraz 1948 rodziców. Inicjatywa ta umożliwiła uczniom zdobycie wiedzy na temat nowotworów skóry, a także zwiększyła ich świadomość w zakresie profilaktyki czerniaka oraz promowania zdrowych nawyków.**

Program „**Wybierz Życie. Pierwszy Krok**” w powiecie cieszyńskim odbył się po raz jedenasty i był realizowany w pięciu szkołach. **Z oferty edukacyjnej skorzystało 605 uczniów klas pierwszych oraz 3665 uczniów z klas drugich i trzecich, a także 962 rodziców.** Inicjatywa ta przyczyniła się do podniesienia świadomości oraz wiedzy uczniów na temat profilaktyki zakażeń wirusem HPV oraz raka szyjki macicy.

**POWIATOWA STACJA
SANITARNO-EPIDEMIOLOGICZNA W CIESZYNIE**

ul. Graniczna 79

43-400 Cieszyn,

+48 33 4444433

33 4444422

psse.cieszyn@sanepid.gov.pl

